

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LALOS.

Szerkesztőségi iroda:

Nagybeeskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám.

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1.
nová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Előfizetési árak:
Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy órára ———— 2 .
— Egyes szám ára 3 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybeeskerek, 1908.

XXXVII. évfolyam 205. szám.

Szerda, szept. 9.

Az őszi munka.

— Politikai munkatársunktól. —

Budapest, szeptember 9.

Az őszi nagy parlamenti munka küszöbén állunk. Körülbelül két hét választ el bennünket az országgyűlés egybeülésétől s ezzel a politikai élet teljes mozgalmasságától, amely nagy, szinte korszakot alkotó jelenségeket fog fölvetni és megérlelni.

Az őszi évad küszöbén együtt van minden faktor, melynek hivatása a politikai mozgalmak előkészítése s irányítása. Budapesten van a király, itt van a magyar kormány minden tagja s holnapra itt lesznek már a közös miniszterek, továbbá Beck osztrák miniszterelnök és Korytovsky osztrák pénzügyminiszter. Nyilvánvaló, hogy egyrészt a nyáron át függő és felgyülemlett kérdések megbeszéléséről, másrészt a jövő feladatainak megvalósításáról és előkészítéséről van szó.

A kormány munkálatok két csoportra oszlanak. Az egyik csoportba tartoznak a kizárólag magyar vonatkozású ügyek, a melyekkel az augusztus elején tartott minisztertanács óta az összminiszterium együttes ülésben nem foglalkozott.

A másik csoportba azok a kérdések tartoznak, amelyek Ausztriával vonatkozásban vannak s amelyeket közös miniszteri értekezleten fognak megbeszélni. Mind e tanácskozásokat bevezette tegnap Wekerle miniszterelnöknek a királynál való rendkívül hosszan tartó kihallgatása. A miniszterelnök ugyanis tegnap délelőtt fél tizenegy órakor ő felségénél külön kihallgatáson jelent meg, amelyen a miniszterelnök a királynak a folyó politikai ügyekről tett jelentést. A miniszterelnök kihallgatása teljes egy óra hosszat tartott, ami után Wekerle egyenesen Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter lakására ment, ahol

a kabinet többi tagjai már egybegyűltek volt. Itt Wekerle Sándor dr. miniszterelnök elnöklésével minisztertanácsot tartottak, a melyen behatárolt tárgyalták az összes függő politikai ügyeket.

A magyar minisztertanácsot holnap közös miniszteri értekezlet követi, amelyen az összes közös miniszterek résztvesznek, azonkívül a két állam miniszterelnökei és pénzügyminiszterei. Az értekezlet szintén nagy jelentőségű, mert ezen a közös költségvetést fogják tárgyalni és előkészítik a delegáció munkáját.

A szeptemberi politikai tevékenységnek legfőbb része azonban a fuzió létrehozásának munkája s az összes vezető politikusokat a fuzió előkészítése foglalkoztatja.

A függetlenségi pártnak egyik vezető tagja most nyilatkozott a fuzióról s e nyilatkozatában ismerteti Kossuth Ferenc alap gondolatát az országos negyvennyolcas párt eszméjének fölvetésében. Kossuth Ferenc a nemzeti erőket egyesíteni óhajtja a negyvennyolcasok sérelme nélkül. Kossuth ezt az egyesítést politikai szükségnek tekinti, mert csak így lehet állami életünkben állandóságot teremteni.

A nemzeti erők egyesítésének szükségét — mondja tovább az illető politikus — Wekerle Sándor miniszterelnök és Andrassy Gyula gróf beügyminiszter is felismerték s azt hiszem, nem tévedek, ha hozzáteszem, hogy a király is szívesen látná a magyar pártok koncentrációját, melynek segítségével a függő kérdéseket már a legközelebbi időben általános megelégedésre szolgáló és sikeres megoldás elé lehetne vinni.

A pártokat elválasztó kérdések közül elsősorban a bankkérdés az, mely megoldandó, még pedig a függetlenségi fel fogás értelmében.

Abban a pillanatban, amint a bankkérdésre vonatkozólag Wekerle Sándor miniszterelnök, Andrassy Gyula beügyminiszter és Kossuth Ferenc, a függetlenségi párt vezére között létrejön a megegyezés, a fuzió kérdése abba a döntő stádiumba lép, melyben a megvalósításáról lehet beszélni. Kétségtelen, hogy a bankkérdésben már bizonyos közeledés történt Kossuth Ferenc, illetve a függetlenségi párt álláspontjához s e kérdésben már legközelebb várható a megegyezés.

A döntő megállapodást az alkotmánypártnak és a függetlenségi pártnak kell létrehozni. Erre vonatkozólag viszont a néppárt lapja azt írja, hogy a fuzió nemcsak a bankkérdéstől, hanem sok minden egyébtől s nem is kizárólag az alkotmánypárt és a függetlenségi párt megállapodásától függ.

Ilyenformán a fuzió megoldása még sok munkát kíván, de azért bizonyosra vehető, hogy az akadályokat a vezető politikusok elhárítják s szeptember végére már hivatalosan publikálhatják.

HIREK.

Tájékoztató.

A fürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeltől 6 óráig kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 7/45 óráig délután; ugyanazon napokon este 5-től 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap déiben gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad

Szeptember 14. Közig. bizottság ülése.

— Személyi hir. Botka Béla főispán tegnap este hivatalos ügyekben Budapestre utazott.

— Kisasszony napja. A róm. kath. egyház tegnap ünnepelte meg kisasszony napját a szokásos fényvel és kegyelettel. Ez alkalommal délelőtt 10 órakor a róm. kath. plébánia-templomban zenés mise volt, amelyen Magyar Pál pápai kamarás pontifikált nagy papi segédlettel. Az egyházi enek

gyöngeségem fölött. Szükség volt hozzá, hogy zokogás közt fejembe szálljon nyomorultan elhibázott életemnek egész keserősége. Befelé fordítottam a szememet; reszkettem a bünténytől, amelyet el akartam követni.

Te az egység! Te, akire a jövő csak mosolygó ígéretekkel vár, az enyém, akinek nincs többé jövője és aki annyira oda vagyok, hogy nem bírok sem előre, sem hátra menni! Én is voltam, Geneviève, mint te, gyermek. Hajnali fényt véltek látni a szememben. Azt mondták: Sokra fogja vinni, — sokra!

Előttem volt az út. Kemény, rögös, sivar; oh, mit tett az? Nem volt semmi. Badarság! Meg volt mindenem, fiatal voltam, kemény eszű, erős idegzetű, szép piros vérrrel az ereimben és eszmékkel az agyamban! Esmék! Hol vannak most? Elvesztek, elszálltak, kialudtak!

Lássá, puha kéjes moha volt az utmenti árkokban és átlátszó patakok kristályhangja csobogott s partjaikon nevető százsorszepek és madarak csicseregtek a lombok közt.

Leheveredtem a mohán, megáztattam a kezeimet a reszkető vízben, százsorszepek bokráját tüztöm a gomblyukamba; a mező zaja lágyan ringatta ábrándozásomat. Árnyas pihenő helyemről láttam az uton, a nap hevében másokat elhaladni.

Folyt róluk a verejték; hangos hörgések hozzám hallatszott; időnként égre emelték hóimát eláruló tekinteteket; bukdácsoltak, elestek, összetépték a térdeiket és vért hagytak maguk után, huscafatokat a kavicsokon, a tuskéken, tovább folytatták hósi utjokat. Én vállat vontam s gondtalanul mondtam: Bah! Eljünk, lesz idő holnap.

Eljött a holnap. És abban az árokban, melynek a kristálytisza vize sárrá lett, egyedül találtam most magamat. Egyedül, mert sokan

A „TORONTÁL“ tárcája.

Lemondás.

Ma fog eljönni megkérni a Geneviève kezét az a titokzatos fiatal ember, kivel a Luxembourg kert fái alatt találkoztam először, majd bensőségesebben a vén templom oszlopainak diskrét árnyában. A lányka fiatal szíve egész hevével szerette őt szomorú ábrándos arcáért, mely a regényhősöket juttatja az ember eszébe.

A Geneviève arca nagyon rózsás; kis szíve hevesen dobog. Lankadt kezei a megkezdett himzésen babrálják. Felemeli az ablak függönyét s szegyenlősen kitekint a naptól fehér utcára. Semmi. Pedig hát itt a megbeszélő óra.

— Egy levél a kisasszonynak.

A szobalány kison hamiskás mosolylyal. Geneviève mozdulatlanul marad, ide-oda forgatja a levelet az ujjai közt. Mit jelentsen ez? Félni kezd.

Olvassa: „Édes szerelmem, adieu! . . .”
Mi? Nem érti; a szemei elborulnak; úgy érzi, hogy valami nehezedik a mellére; egész kis teste remeg; verejték ül ki a homlokára. A tagjai eldermednek, összeharapja vacogó fogait, a falhoz dől . . . Lássuk! . . .

„Édes szerelmem, adieu! . . . Ugy-e, egészen más ez, mint amit vártál? De hát amit vártunk, az lehetetlen; nem szabad megtörténnie. Te sirni fogsz bizonyára. De szerencsére gyorsan is fogsz felejteni. Lásd édesem, az lehetetlen volt. Én nem látalak többé, Geneviève!

Oh, engedd, hogy a távolból érintsem lehelletemmel homlokodat. Soha sem mertem töled kérni ezt az örömet. Nem, soha. És jobb is ez így. Most boldognak érzem magamat miatta, minden szomorúságom mellett is.

Ki kell azonban előtted magyarul nom magamat . . .

Hogyan kezdjem? Vannak-e szavak, hogy e dolgokat megmagyarázzam, melyeket szabad neked hallanod? Meg fogsz-e engemet érteni? . . . Nézd, én méltatlan vagyok te hozzád! ez az!

Nagyon jól ismerem magamat. Tudom, mennyit érek. Nem sokat. Eppen semmit És te sietni fogsz, édesem, nem gondolni többet reám.

Nem haragszol rám legalább Annyira szeretlek! Oh, igen, szeretlek . . . Emlékszel első találkozásunkra? A Luxembourg kertben. Pompás idő volt; akkor lábadtam fel betegségből. Kijöttem a szabad levegőre, lomhán, fáradt szemekkel sétáltam. Hallottam lábaim alatt csikorogni a porondot. És hirtelen fényt láttam közeledni felém. Te voltál. Rád néztem, te is rám pillantottál, sőt kissé el is pirultál. Elkezdtem ösztönszerűen követni a lépteimet, valami hatalmas akaratnak engedelmessévé.

Azóta te töltötted be minden gondolatomat; abban a reményben éltem, hogy enyém leszesz, miután én örökre a tied lettem.

Elmegyek, itt hagyom Páris, szóval eltűnöm. Sokat gondolkoztam tegnap egész nap. Amit tettem, rossz volt, amit most teszek, jó.

Szenvedni fogok; de a lelkiismeretem nyugodt, erős lesz. Te nem tudod, Geneviève, hogy mi a lélekmaradás. Rám jött az éjjel, verdeste a homlokomat fekete szárnyaival. Isten óvjon, hogy megismerd valaha. Szerencsére, még ideje volt. Magasan hordhatom a fejemet. Az önmegvetéstől meg leszek kímélve.

Hogyan! Gyáván ki akartam aknázni a pillanatnyi káprázatot, mely másnak tüntetett fel előttem, mint aki vagyok. Majd visszaéltem az ártatlansággal, az életemhez . . . igen, az én életemhez akartalak tégedet láncolni!

Ez nem fog megtörténni. Oh! Boldogság utáni örült vágyam nem adta meg magát harc nélkül! Iszonyu diadalt arattam az önzésem, a

és zenekar a tegnapi ünnep alkalmával a Gütler-féle „Misét” adta elő Weninger karnagy vezetésével. Gradualera Boross Józsika kisasszony elénekelt Marchesi „Ave Maria”-ját, melyet Knopf Sándor kísért hegedűn, Offertoriumra pedig Rudnik „O saume nicht” kezdetű gyönyörű tereptjé adtak elő Boross Károlyné Babinszky Betty és Weninger József közreműködésével, míg hegedűn Schnur János zenetanár, csellón Haidegger Gyula, orgonán Haidegger Béla kísérték a tereptet. A templomban összegyűlt nagyszámú közönség nagy tetszéssel hallgatta végig a sikerült zeneszámokat.

— **A trónörökös Puztaszeren.** Mint Szegedről jelentik, Ferenc Ferdinánd trónörökös az őszi vendége lesz Pallavicini Sándor ögrófnak, a puztaszeri kastélyban. Az őszi vadászatokra érkező trónörökös tiszteletére a kastélyt teljesen átalakítják. Az ögróf és neje személyesen vezetik az előkészületeket.

— **Szeptember 10.** A magyar nemzet évről-évre Erzsébet királyné emlékének szenteli szeptember tizedikét. Ezen a napon ölte meg egy feketelékű gyilkos a fehérlelkű királyi asszonyt, aki a magyar nemzetet annyira szerette. Nagybecskereken is megemlékeznek az elhunyt királynőről, amennyiben a királyné emlékeztetése holnap reggel csendes requiemet tartanak, míg a szokásos nagy gyásztisztítást november 19-én, az elhunyt királyné nevenapján lesz.

— **A radnai bucsujárás.** Megemléztük már, hogy Mária-Radnán e hét folyamán lesznek a bucsujárások. A nagybecskereki bucsujárók ma reggel mise után indultak utnak templomi zászlókkal és nagy harangzúgás közt. A mintegy 150 főre menő bucsusokat Magyary Pál pápai kamarás elkísérte egésza temesvári-utcaisorompóig, ahol meleg szavakkal bucsuzott el tőlük. A bucsujárók pénteken érkeznek meg Mária-Radnára s szombaton és vasárnapon részt vesznek az ájtatosságokon, hétfőn pedig visszatérnek Nagybecskerekre.

— **Küldöttség az alispánnál.** Ma délelőtt Torákról küldöttség járt Jankó Ágoston alispánnál legelővétel ügyében, s amelyre nézve tanácsot kérték ki. Az alispán megadta a küldöttségnek az ubaigazítást, amit a torákiak köszönettel fogadtak.

— **Eljegyzés.** Saal Gyula bégaszeggyörgyi kereskedő eljegyezte Wagner Magda kisasszonyt.

— **Esküvő.** Steier Fülöp nagybecskereki kereskedő tegnap tartotta meg esküvőjét Schneider Mária kisasszonnyal. A polgári esküvő délelőtt 10 órakor volt az itteni állami anyakönyvi hivatalban.

— **A főgimnáziumi bizottság ülése.** Mint már közöltük, Nagybecskerek város főgimnáziumi bizottsága hétfőn délután fél 4 órakor dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy a leg-

közlebbi közgyűlésnek javasolni fogják Herr Ödön főgimnáziumi tanár nyugdíjaztatását. A bizottság ezután a történelmi tanszékre Kreselics László, a matematikaira pedig Hamza Győző főgimnáziumi tanárokat helyettesítette a mostani iskolaévre, elhatározta továbbá, hogy Herr Ödön helyébe a magyar-latin tanszékre pályázatot ír ki.

— **A vármegyei állatorvosok gyűlése.** Toronvármegye helyhatósági állatorvosai a vármegye üléstermében tegnap délelőtt értekezletet tartottak, melyen Jankó Ágoston, a vármegye alispánja is megjelent. Az értekezlet tárgya volt a husvizingalát végrehajtása ügyében kibocsátott 54300. sz. rendeletről származó nehézségek ismertetése, másfelől a helyhatósági állatorvosok valóban negligált helyzetének megvilágítása. Felpanaszolták a helyhatósági állatorvosok, hogy a legnehezebb állatorvosi munkát ők végzik és javadalmazásuk az állami állatorvoséhoz hasonlítva, mennyire silány. Ők derítik fel a járvány-fészkeket, ők gyógyítják, oltják a gazdák birtokában levő állatokat, ők vizsgálják meg az élelmiszereket, olyan silány díjért, amilyenért a társadalomban semmiféle kenyérkereső ember, akár tisztviselő, akár munkás nem dolgozik. A megye alispánja szíves jóindulatával hallgatta végig az értekezletet s biztosította a helyhatósági állatorvosokat, hogy ő a kar ténykedését minden irányban méltányolni kívánja.

— **Az árvaházi választmány ülése.** A nagybecskereki árvaház választmánya hétfőn délután 4 órakor Franz J. L. elnöklésével ülést tartott, amelyen részt vettek: Magyary Pál pápai kamarás, Balácsi József, Steinitzer Géza, Weisz Izidor, dr. Fialowski Béla, Baaden Károly, Opolczer Lajos, Haidegger Ödön, Szegfű Sándor, Annau János és Weiterschan Jakab. Az ülésen Franz J. L. bejelentette, hogy több apácarenddel érintkezésbe lépett, amelyekre az árvaház vezetését bizni lehetne, de a kapott válasz szerint az idén már ezzel elkéstek, mert az apácák csak a jövő évben vehetnék át az árvaház vezetését. Magyary Pál pápai kamarás hozzászólása után Balácsi József indítványozta, hogy az árvaház ellátására vonatkozólag irassék ki rendes pályázat egy évre, így azután az árvaházat esetleg már a jövő hó folyamán meg lehet majd nyitni. Az indítványt elfogadták. Ugyancsak elnöklő Franz J. L. jelenti még, hogy a vármegye törvényhatósága 1000 koronával az alapító tagok sorába lépett. A pénz öt éven át, évi 200 koronás részletekben utalványoztatni ki. Jelenti továbbá az elnök, hogy a Hertlendy-alap kamatai időközben 4000 koronára szaporodtak fel, s hogy az árvaház berendezése és felszerelése már teljesen rendezve van. Magyary Pál pápai kamarás bejelenté, hogy az árvaházi kápolna oltára és butorzata 680—700 koronába fog kerülni, amelyet közadakozásból fognak összegyűjteni. Kéri a választmányt, hogy amennyiben ez a pénz nem gyűlne össze, a választmány vállalja magára azt a kötelezettséget, hogy 200 kor.-t az árvaházi pénz-

tárból hajlandó erre a célra kiutalványozni. Jelenti továbbá, hogy Mesznik Imre 200 koronával hajlandó a kápolna felszereléséhez hozzájárulni, s hogy Novák Rezső festőművész ígéretet tett, hogy elhunyt atyja emlékére egy oltárképet fog az árvaházi kápolna számára festeni. Balácsi József szintén megígérte, hogy hozzá fog járulni a kápolna felszereléséhez. A választmány a jelentéseket tudomásul vette, Szegfű Sándort pedig megbizta azzal, hogy utazzék Temesvárra s járjon el ott az árvaház ellátása ügyében.

— **Népfelkelői szemle.** A város katonai ügyosztálya közhírré teszi, hogy az A) osztálybeli népfelkelők (a kiképzettek), valamint a veres ajánlati lappal ellátott (a ki nem képzettek) népfelkelők közül az 1866-tól 1878-ig születettek ez év október 26. és 27-én megtartandó népfelkelői szemlén személyesen megjelenni kötelesek. A szemle mindkét napon reggel fél 8 órakor lesz a városház nagytermében.

— **A virilisták névjegyzéke.** A vármegye alispánja közhírré teszi, hogy a legtöbb adót fizető megyei bizottsági tagok 1909. évi névjegyzékének kiigazítása előtt az adóhivatali kimutatások az 1886. évi XXI. t.-c. 25. § harmadik bekezdése alapján Nagybecskereken a vármegye székházában Farkas Vince vm. aljegyző hivatalos helyiségében közszemlére kitétettek és folyó évi szeptember hó 10-től szeptember 18-ig bezárólag bárki által betekintheők és ellenők észrevételek adhatók be. A megyei igazoló választmány pedig folyó évi szeptember hó 19-től 24-ig bezárólag naponta d. e. 10—12 óráig ugyancsak a jelzett helyen tartja üléseit. Mindazok tehát, akik az 1886. évi XXI. t.-c. 26. §-a értelmében jogosítva vannak adójuk kétszeres beszámítását kérni, fölhívattak, hogy ezen jogukat legkésőbb 1908. évi szeptember hó 24-ik napjának délelőtti 12 órájáig az igazoló választmány előtt szóval, vagy írásban igazolva érvényesítsék, mert ennek elmulasztása esetén az idézett t.-c. 27-ik §-a alapján az adó kétszeres beszámításának kedvezményétől az 1909. évre elesnek.

— **Vasuti gyűlés.** A „hmvásárhely—makó—nagyszentmiklósi helyi érdekű vasút” végrehajtott bizottsága szombaton Makón Návay Lajos elnökle alatt ülést tartott. A bizottság a kákás—apátfalvai vonal kiépítéséhez szükséges előmunkálat iránti kérvény mellékletét képező tervrajz készítésével a mv. hmvásárhelyi osztály-mérnökségét bízta meg. A bizottság kimondta, hogy a nagyszentmiklósi váróterem kibővítésének költségvetését felterjeszti jóváhagyás végett a kereskedelemügyi miniszteriumhoz. A szerbcsanád—marosi fürdő megállóhelyének kérdését levették a napirendről, mert nincs kilátás, hogy a kihasználás a felmerülő költségeket fedezze. Utalványozta a végrehajtott-bizottság az Ócsanád és Nagyszentmiklóson kisajátított területek után a kisajátítás óta kivetett adókat. Az ülésen ezeken kívül több jelentéktelenebb folyó ügyet tárgyaltak le.

— **Kereskedelmi alkalmazottak kongresszusa.** Temesvárról jelentik: A kereskedelmi alkalmazottak vasárnap országos kongresszust tartottak Temesváron. A kongresszus elhatározta, hogy memorandumot terjeszt Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszterhez, amelyben kéri, hogy a vidéki városokra nézve is mondja ki kötelezően a huszonnégy órás vasárnapi munkaszünetet.

— **A nagyságos ur.** A király mostani budapesti utja alkalmából elevenítik föl ezt a jézusi apróságot.

A király egy ízben Nagyváradot tüntette ki látogatásával. A kamarai elnök állott előtte, erősen drukkolva, lázban, mint egy diágygyerek a felelés előtt. A hozzá intézett kérdésekre előirt választ ismételtette s majd elájult, amikor a király katonásan eléje állott s megszólította:

— Ön a kamara elnöke?

— Igenis, nagyságos ur!

A király meglepetve nézett a frakkos elnök verejtékes arcára, aki azt se tudta, fia-e, vagy leány s még a címét is elfelejtette a királynak. A király jóakarattal kérdezte tőle:

— Sok dolog van hivatalában?

— Igenis, nagyságos ur.

A jelenlevők megrökönyödve néztek a kétségbeesett elnökre. Egyesek sugták: Felséges, felséges!

A király derülten vetett véget a kínos jelenetnek:

— Közönmű szében, nagyságos ur.

Azzal mosolygva tovább ment.

— **Olcsó villamos berendezés.** A városi villammű vezetősége ezennel közhírré teszi, hogy a villamos berendezésekhez szükséges összes anyagok árait, kedvező évi szükséglet biztosítása alapján tetemesen leszállította és így a villamos berendezések elkészítését folyó évi szeptember hó 1-étől 25°/o-al olcsóbban végzi. Az árnak így nagy mérvben való leszállítása folytán a villammű vezetősége lehetővé akarja tenni, hogy a villamos világitást még a csekély jövedelmet élvező családok is berendezhessék maguknak.

voltunk, de a kölesönös megvetés korlátokat vont közöttünk.

Egykori bajtársaim közül, kik együtt indultak velem, némelyek elhaltak, mások távol előre voltak; láttam őket a lejtő legtetetén, amint fáradtságtól meggöngyölt derekukat kiegyenesítették s törőlgették a homlokukat a győzők gesztusaival.

Ez a holnap, Geneviéve, ez a kérelhetetlen holnap, ma van nekem. Mindjárt negyven éves leszek. A hajam kihullott; fehér szálak mutatkoznak a szakállamban. Elmorzsáltam itt-ott a nélkül, hogy ügyet vettem volna rá, egészségemet, erőmet, eszemet. Oh, minő szomorú ajándékot is adtam volna, édes leánykám, ha magamat neked adom!

És volt talentumom! És ha dolgozom, valaki lehetett volna belőlem! Ha dolgozom... Ez az! El fogod égetni ezt a levelet, édesem; megígéred? Nem, lásd, sokkal több csókot adtam jobbra-balra, semhogy jogom volna azt mondani: szeretlek! Mind a mellett való igaz. Ha akkor ismertelek volna, ki tudtam volna magamat ragadni a büvkörből!... Oh, megtettem volna!...

Mire való örökösen egy dolgon rágódni? Most már vége.

Valóban ne sirj tulsokat. Nem érdemes! Találsz mást, derek, érdemes fiut, akinek nincs szeplős multja. Mást! Nekem van bátorságom, miután te tudtam le ezt a szót. Más, aki szeretni fog, akit te is szeretsz, kinek a felesége fogsz lenni... Vannak még boldog emberek. Nos, panaszkodni akarok talán? Hát mindez nem az én hibám?

Ne hidd, hogy nem próbáltam meg kétségbeesetten, elhallgattatni a lelkiismeretemet. A te oldalodon bizonyosan felegyenesedtem volna, érintéssel megtisztított volna; bizonyára te végrehajthatad volna a megváltás művét.

Nem. Örültsz. Nem kezdjük újra azt, ami már be van fejezve. Jól tudom, hogy a szüleid valószínűleg nem mondtak volna nemet. Igazán, a családom köztisztelőben áll. A nevem nincs lealacsonyítva. De én azok közé tartozom, akik nem csalnak.

Gazdag szüleid nem nézték volna az én szegénységemet s így a kezdeményeztem volna azt a jölétet, azt a kényelmet, melyet a saját munkám nem volt képes megszerezni. Hála istennek, mégsem jutottam oda. Képzeld el csak, ha később megvetést tapasztaltam volna nálad! Miért ne? Az ilyesmi megszokott történni. Megvetés a férfi iránt, ki mindent a neje-nek köszönhet, ki nem élhet meg a neje nélkül, ki a hátán hordja a neje hozományát.

Hallgatásoddal önkénytelenül is szememre hánytatd volna a visszaélést a bizalmaddal, melyet elkövettem, amidőn téged nőül vettem. Hogyne, azt álmodni, hogy egy művész élettársa vagyunk s betegapóljává lenni egy kiéltnék.

Hidegen okoskodom, ugy-e? Nagyon nyugodt vagyok. Bekötöztem a málhámát. Semmi sem köt sem ide, sem amoda. Meghalhatok tehát másutt is. Oda megyek.

Mindez kis idő múlva olyan lesz rád nézve, mint a kísértet, mely eltűnik napkeltevel. Isten akarta, hogy találkozzam veled és érezzem hibáimnak egész súlyát. Jó. Megalázkodva fogadom a büntetést. Lelkemben magammal viszem a napos délibábót, mely kék a szemedtől, rózsás az ajkadtól. Nagyon későn jöttél. A jóvátehetően akkor már megtörtént. Mit tegyek?

Mindenek fölött felelj engemet szaporán. Mondd a papádnak, vigyen téged színházba. Most éppen nagyon mulattató darabot adnak. Ne vess, ne vess, Geneviéve. Kár, hogy nem bálí idény van most. Végre! Én megyek. Isten veled édes szerelmem, isten veled!

Lucien Meunier.

adatok sz
legtermé
utolsó
és Teme
számmal
hóban
eredmény
szetes sz

t y a n s z
házában
tűz csak
borította
kaszal sz
tűz híre
parancsno
de ekkor
Kiráysze
megmenter
A tűzoltó
továbbter
dályozzák
rült is s

csóváról
egy ottan
iszákját
szép csend
mező-ör
fogta Glig
mező-ör
rántotta
és erekel
szerencsét
csendőrt
erősen s
vették apo
elzárták.

T
A

— Po

Buda
eredeti tiv
a politika
uralkodik
szólván a
politikai el
el most az
sorsát. Na
palctában
meg a pol
A kité
a megszok
szokás sze
a várkerto
nult az
5 órakor
nyolcan ve

Buda
eredeti tí
niszterelnö
tatja most
ket s talál
szerint a
tárgyalt, az
lag kijelen
egyezik be
többségnek
lenségi jell
a választó

Az
Buda
ered. távir
niszterelnö
ből Budape
nöbe szál
elnök a va
külön kihal

• A
•
•
• a
•
• Bő

A népszaporodás. Hivatalos statisztikai adatok szerint Szolnok-Dobokavármegye bizonyult legtermékenyebbnek 1'92 arányszámmal, míg utolsó helyre Krassó-Szörény, Torontál és Temesvármegye kerültek 0'35 és 0'37 arányszámmal. Az egész magyar birodalom június hónapban 19.578 fővel szaporodott, ami kielégítő eredmény, mert tavaly csak 18.520 volt a természetes szaporodás.

Tűz. Ma délután 1 óra tájban Kirtyánszky Jánosnak a Dugonics-utcában levő házában eddig ismeretlen okból tűz támadt. A tűz csakhamar olyan méreket öltött, hogy lángborította az egész házat, majd átsapott egy nagy kazal szalmára, amely szintén lángba borult. A tűz hírére a nagybecskereki tűzoltók Krzepelka parancsnok vezetésével a helyszínén termettek, de ekkorra már a tűz olyan arányban volt, hogy Kirtyánszky házát és szalmáját nem lehetett megmenteni s így a ház és a szalma elpusztult. A tűzoltók arra törekedtek, hogy a veszély továbbterjedését a szomszéd házakra megakadályozzák, ami több órai erős munka után sikerült is s négy óra a tüzet is eloltották.

Veszelmes kukoricatolvaj. Mint Pancsováról írják, Gligor Miloje a napokban bement egy ottani kukoricába, ott jól teleszedte az izsákját s azután, mint aki a dolgát jól végezte, szép csendesen odább állott. Kerekes Ambrus mező-őr azonban észrevette a tolvajlást, megfogta Gligort és meg akarta zálogolni. Míg a mező-őr a zálogolással foglalkozott, Gligor kirántotta kését s Kerekes jobb kezén az izmokat és ereket egy szempillantás alatt felvágta. A szerencsétlen mező-őr elvérzett volna, ha egy csendő segítségére nem siet és súlyos sebeit erősen be nem kötözi. Kerekest a kórházban vették ápolás alá, a gyilkos kukoricatolvajt pedig elzárták.

TÁVIRATOK

A király Budapesten.

— Politikai élet a király körül. —

Budapest, szept. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) A király megérkezése óta a politikai életben nagy mozgalmasság uralkodik. A politika központjában ugyanis a király áll, ő körül forog ma a politikai élet és mondhatni, hogy ő dönti el most az elkövetkező politikai események sorsát. Nagy a járás-keles a budai várpalotában és egymásután fordulnak ott meg a politikai előkelőségek.

A király egyébként a budai várban is a megszokott rendes életét éli. Ma reggel szokás szerint korán kelt s miután jó ideig a várkertben sétált, dolgozószobájába vonult az államügyek elintézésére. Délután 5 órakor családi ebéd lesz, amelyen nyolcan vesznek részt.

Wekerle tegnapi audienciája.

Budapest, szept. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Wekerle Sándor miniszterelnök tegnapi audienciája foglalkoztatja most természetesen a politikai köröket s találgtják a kihallgatás tárgyát. Hír szerint a király Wekerlével a fuzióról tárgyalt, amelyet helyesel, azonban állítólag kijelentette volna, hogy abba nem egyezik bele, hogy a fuzióból eredő nagy többségnek még csak külsőleg is függetlenségi jellege legyen. Ugyan-e hír szerint a választói reformról ezuttal nem volt szó.

Az osztrák miniszterelnök a királynál.

Budapest, szept. 9. (A „Torontál” ered. távirata.) Beck báró osztrák miniszterelnök ma délelőtt 10 órakor Bécsből Budapestre érkezett s az Angol-királynőbe szállt. Fél 12 órakor a miniszterelnök a várpalotába hajtatott, ahol a király külön kihallgatáson fogadta.

Főhercegek érkezése.

Budapest, szept. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Izabella főhercegnőm délelőtt 10 óra 35 perckor, Gizella bajor hercegnő, a király leánya Münchenből 10 óra 40 perckor és Frigyes főherceg délután 2 órakor Budapestre érkezett.

Ischli távirat szerint Ferenc Szalvátor főherceg és Mária Valéria főhercegnő ma utaztak onnan Budapestre.

Közös miniszterek Budapesten.

Budapest, szept. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Burián báró közös pénzügyminiszter Kuh dr. kormánytanácsos kíséretében ma délben Szerajevóból Budapestre érkezett. Ugyancsak ma este 9 órakor fog Bécsből Budapestre megérkezni Aehrenthal báró közös külügyminiszter Gagern báró kíséretében, Schönaich báró közös hadügyminiszter, továbbá Koritowszky osztrák pénzügyminiszter.

Erzsébet királyné emléke.

Budapest, szept. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) A tegnap beszentelt Erzsébet örökimádás-templomban a királynő halálának évfordulója alkalmából holnap délelőtt 11 órakor gyászistentisztelet lesz, amelyen részt vesz a király, az uralkodóháznak Budapesten időző tagjai, a magyar és az osztrák kormány tagjai közül főben, a közös miniszterek s az udvari és katonai főméltóságok.

A képviselőház ülése.

Budapest, szept. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Politikai körökből eredő hírek szerint a képviselőház szeptember 21-én ülést tart, amelyen a kormány be-terjeszti az 1909-ik évi költségvetést. Azután a Ház a delegációk ülései alatt szünetel és ismét csak október közepén ül össze.

A választói reform.

Budapest, szept. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint jó forrásból jelentik, a választói reformról szóló javaslatot a delegációk ülései után terjeszti Andrassy Gyula gróf a képviselőház elé. Pozitívum azonban ma még erre vonatkozólag nincs, mert az Andrassy Gyula gróf királyi kihallgatásától függ, Andrassy pedig a hadgyakorlatok után jelenik meg kihallgatáson a királynál.

Kossuth Ferenc állapota.

Budapest, szept. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter állapota már annyira javult, hogy elhagyhatta az ágyat s a jövő hét elején már a szobából is kimehet. A miniszter mellett most csak Kossuth Lajos Tivadar van, aki e hó 29-ig marad Budapesten.

A horvát bán Budapesten.

Budapest, szept. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Rauch Pál báró horvát bán ma Budapestre érkezett. A bán délután tanácskozik a miniszterelnökkel. A tanácskozás tárgya a horvát országgyűlés összehívása lesz. A bán egyébként pénteken teszi le a titkos tanácsosi esküt a király kezébe.

Földrengés Kecskeméten.

Budapest, szept. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Kecskemétről sürgönyzik, ott az éjjel 11 óra 3 perckor és 12 óra 28 perckor heves földrengés volt. A földrengés következtében számos házról a vakolat lehullott és több kémény ledőlt.

A földrengés nagy rémületet keltett a városban, különösebb szerencsétlenséget azonban nem okozott.

Büntetés elől a halálba.

Budapest, szept. 9. (A „Torontál” ered. távirata.) Mint Miskolcraól jelentik, Genesy Samu ottani ügyvéd segédje, Kozma Bertalan nemrégiben 1600 koronát elikkasztott a főnöke pénzéből. Genesi tegnapig határidőt adott a pénz visszatérítésére. Kozma azonban a pénzt nem tudta visszatéríteni s a büntetés elől a halálba menekült. Tegnap ugyanis revolverrel föbelötte magát és meghalt.

A törökországi események.

Budapest, szept. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Konstantinápolyból sürgönyzik, Haki bég kulluszminiszter lemondott állásáról, mert heves össze-ütközésbe került a miniszterium hivatalnokai karával.

Egy másik Konstantinápolyi jelentés szerint ott letartóztatták Szilvio Ricci örmény forradalmárt és Jurish belga anarkistát.

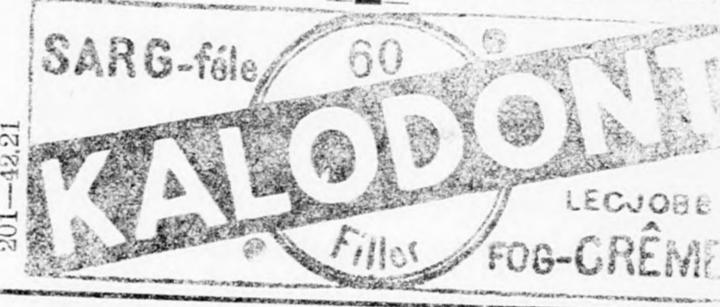
Határidő-üzet.

Budapest, szept. 9. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték: Buza (április 1909.) . . . 23.30 — — Buza (októberre 1908.) . . . 22.72 — — Rozs (októberre 1908.) . . . 18.80 — — Zab (októberre 1908.) . . . 16.06 — — Tengeri (októberre) . . . 14.78 — —

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

Nyílttér.

(E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.)

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről. Érvényes 1908. május hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 23 p.
Pancsováról: délután 5 óra 40 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5 óra 50 perc.
Szegedről: (motorkocs) d. e. 9 óra 47 perc.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 50 perc.

b) A nagybecskerek-bégapart pályaudvarra:

Zombolyáról, Verseczről, Alibunárról és Temesvárról: este 8 óra 05 perc.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 perc.
Pancsováról: reggel 8 óra 27 perc.
Zombolyáról: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 23 p. este 7 óra 05 perc.
Csőszelekre: (keskenyvágányu vonal) délután 4 óra 29 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 9 óra 50 p.; este 6 óra 46 p.
Szegedre: (motorkocs) délután 1 óra 15 perc.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 35 p.
Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibunárra reggel 3 óra 33 perc.
Zombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 2 óra 31 p. délután 5 óra 25 perc.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon d. e. 11 óra 38 perc.
Csőszelekre: (keskenyvágányu vonal) délelőtt 11 óra 55 p.
Módosról—Temesvárra: minden kedden, pénteken és vasárnapon 2 óra 10 p. délután.
Temesvárról—Módosig: minden kedden, pénteken és vasárnapon indul Temesvárról 11 óra délelőtt.
Módosról—Zombolyára: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 2 órakor.
Zombolyáról—Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 5 óra 30 perc.

• A „Korona-szálloda” kerthelyiségében, esős idő esetén a nagyteremben •

• Csütörtök, 1908. évi szeptember hó 10-én •

• a berlini Fortuna-csoport szenzációs vendégjátéka. •

• Bővebbet a nagy falragaszok. •

• 21-11 •

• Bővebbet a nagy falragaszok. •

18641/1908. kig. sz. Nagybecskerek r. t. v. polgármesterétől.

Hirdetés.

Nagybecskerek város közjöveldmi, gimnáziumi, kövezetvám, rakpartvám és tisztii nyugdíj pénztárának 1907. évi zárszámadása a mai naptól számított 15 napon át azzal tétetik ki közszemlére, hogy ezen számadások a mondott időben a vár. számvevőségénél betekinthetők.

Nagybecskerek, 1908. évi szept. 9.

Dr. Perisics Zoltán,
polgármester.

820-1.1

Hirdetmény.

Közhirre tétetik, hogy Ótelek község határában f. évi szeptember hó 1-én 1 drb 4 éves, vadas szőrű

kocasertés

felfogatott. A tulajdonos f. évi szeptember hó 12-éig alulírt községi előjárásnál jelentkezik s tulajdonjogát beigazolhatja.

Ha tulajdonjogát beigazolni képes tulajdonos a fenti határidő alatt nem jelentkezik, az állat, mint gazdátlan jószág, nyilvános árverésen **1908. évi szept. 17-én d. e. 9 órakor** el fog adatni.

Ótelek, 1908. évi szeptember 2.

Rehák György,
közs. bírő.

805-3.3

Legfinomabb
CSEMEEGE-SZŐLLŐ

Dr. Brájer Lajos szőlőjéből
kapható Uri-utca 3. sz. a.
Kilója 16 krajcár.

812-x.

Akar megházasodni?

Hölgyekről, köztük vannak testi hibákkal, vagy törvénytelen gyermekekkel bírók is) kiknek hozományja 500-600,000 kor. közt válik azok, megházasok kapunk, hogy számukra alkalmas férjeket szerezzünk. Csak azon urak (ha vasyontalanok is) irjanak alábbi címre, kiknél a gyors házasság nem utózik akadályra. L. Schlesinger, Berlin 18. 653-104-18

Az Alkotmány-utcai 637/15. sz.
házban több kisebb és nagyobb

lakás

azonnal kiadó.

Tudakozódni e lap kiadóhivatalában lehet.

766-x.10

TÉLI
SZŐLLŐRE
előjegyzések
elfogadtatnak

Uri-utca 3. sz. alatt.

794-x.6

MÉRLEGKÉPES**KÖNYVELŐ**

elvállal olcsó díjazás mellett
délutáni és esti órákra könyvelést és irodai munkákat.

Bővebb felvilágosítással e lap kiadóhivatala szolgál.

V. 3354/1908. sz. A törökkanizsai járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetmény.

A lemondás folytán üresedésbe jött gyulai **körorvosi állásra** ezennel pályázatot hirdetek. Ezen orvosi körhöz Gyála székhelyen kívül Szerbkeresztur és Ószentiván községek tartoznak.

Ezen állással a székhelyen lévő természetbeni lakás és kert élvezésén kívül a törvényileg megállapított fizetés és a már megállapított, esetleg a törvényhatóság által később megállapítandó látogatási díjak járnak.

Felhívom ennélfogva azon okleveles orvosokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy képesítésüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányaikkal felszerelt kérvényüket f. évi október hó 5-éig nálam adják be.

Törökkanizsa, 1908. évi szept. 4.

Tallián Emil,
főszolgabíró.

816-3.1

HIRDETMEY.

Keglevichháza körjegyzőségénél a jegyzői teendőkből jártas egyén, mint **irnok-végrehajtó** alkalmazást nyer. Évi fizetése 800 korona, havonkénti utólagos részletekben. Az állás azonnal elfoglalható. Kifogástalan magaviselet megkívántatik. Beválasztás esetén megválasztásra van kilátása, mert az állás rendszeresítve van, de még belügyminiszteri eldöntés alatt áll.

Keglevichháza, 1908. évi augusztus 3.

Végh Frigyes,
körjegyző.

806-3.3

Irodai
gyakornoknők

= azonnali belépésre
kezdő fizetéssel =
kerestetnek.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

775-x.8

5835. kig. 1908. szám.

810-3.3

Versenytagyalási hirdetés.

Torontálvármegye alispánja ad 11122/1908. számú rendelkezésével kiadja az antalfalvi járási székház és melléképületeinek tatarozására vonatkozó részletes elő-méretköltségvetést, mely szerint a tatarozási munkákat 2395 koronában van megállapítva.

A munkákat a szerződés megkötésétől számított 3 napon belül megkezdendő és a megkezdéstől számított 1 hónap alatt teljesen befejezendő, minden késedelmes nap után 50 korona fizetendő, 10 napi késedelem után a vállalkozó a teljes kereseti összeget elveszti, az árlejtés nyilvános s az antalfalvi alulírott főszolgabíró által és hivatalos helyiségében **1908. évi szeptember hó 20. napján délelőtt 9 órakor** fog megtartani.

Bánatpénz a kereseti összeg 5%-a, mely alulírottnál fizetendő be folyó évi augusztus hó 20-án délelőtt 9 óráig. Ezen összeg a munka átvételéig a vállalkozó által biztosítékképpen Antalfalva község pénztárába lesz elhelyezve.

A részletes terv és költségvetés alulírott főszolgabíró hivatalos helyiségében naponta délelőtt 8 órától délután 5 óráig megtekinthető.

Az ajánlattevők végleges döntésig kötelezettségben maradnak, az ajánlattevők, ha ipari képesítéssel nem bírnak, kötelesek megbízottat megnevezni. A munkaszerződés Torontálvármegye alispánja jóváhagyása után válik a törvényhatóságra nézve kötelezővé.

A kereseti összeg csakis a munka átvétele után, mely átvétel a vármegye szakkeze által történend, — lesz egy összegben kifizetve.

A tatarozási munkákat 921. közgy. 11122/1908. számú határozattal lett engedélyezve.

Antalfalván, 1908. évi szeptember hó 2.

Zsiross s. k.,
főszolgabíró.

ELSŐRENDÜ CIPŐK NAGY RAKTÁRA**WEINBERGER K.**

Nagybecskerek, Hunyadi-fő-utca 23.

Ajánlja az iskolai idény beálltával a helybeli és vidéki nagyjérdemű közönségnek legjobb minőségű fiu és leány gyermekcipőit a következő hallatlan olcsó árak mellett:

363-50.31

Jó erős szeges fűzős és gombos cipő fiuk vagy leányok részére 29-től egész 34-ik számig páronként **K. 5.-**
Fiu bergsteiger-cipők 34-től 39-ik számig . . . . . **K. 6.50**

Nagyon ajánlom az **amerikai formájú gyermekcipőmet**, melyek kényelmesek és tartósak. Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldök, ugyszintén kívánatra választékokat.

BUZIÁSI PHÖNIX
ASVÁNYVIZ

KITÜNŐ HATÁSÚ VESE- ÉS-HÓLYAGBAJOKNÁL
SZÉNSAVDUS, KELLEMES, SAVANYKÁS IZŰ, VASMENTESÍTETT
rendkívül üdítő asztali viz.

ÜDIT GYÓGYIT! ORVOSILAG AJÁNLVÁ!

Ivógymódra használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fővényképződésnél, a légutak és a kiválasztószervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult. — Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség.

Muschong buziási gyógyfürdő igazgatósága Buziásfürdőn.
Nagybecskerekeli főlerakat: **WEHNER JÓZSEF** ügynöksége. Kapható Schlesinger D. fűszerkereskedésében (a főpostával szemben), minden fűszerüzletben, vendéglőben és kávéházban. 791-153.113

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál Nagybecskereken.